

# Θέατρο, θέατρο, θέατρο...

> *Εντυπωσιακά μεγάλη η δεξαμενή των εκτός μόνιμων θιάσων ηθοποιών*

**Ο** επαγγελματικός θεατρικός κόσμος της Κύπρου πληθαίνει και αυξάνεται. Μπορεί ο αριθμός των σταθερών θεατρικών σχημάτων να παραμένει ίδιος, αλλά από την εντυπωσιακά μεγάλη πια δεξαμενή των εκτός των μόνιμων θιάσων ηθοποιών γεννήθηκαν τον τελευταίο καιρό πολλοί νέοι συνδυασμοί, ασταθείς από τη φύση τους, συγκροτημένοι για μια παραγωγή. Την ποσοτική αυτή έκρηξη τη ζω σαν θεατής που κάποτε προλάβαινε να τα δει όλα, και τώρα αισθάνεται σαν τερματοφύλακας σε προπόνηση- οι παραγωγές έρχονται από παντού. Επειδή όμως το θέατρο είναι πάντα μια τέχνη... στιγμιαία, μια έκπληξη ή μια απογοήτευση, που και τα δύο μπορεί να σου προσφέρει ένας ξακουστός κρατικός θιάσος ή ένα περιπλανώμενο μπουλουκί, δεν μπορούμε ούτε να χαρακτηρίσουμε την ποσοτική αύξηση των παραγωγών ως προάγγελο νέας ποιοτικής εποχής στο κυπριακό θέατρο, αλλά ούτε και να είμαστε υπερβολικά επιφυλακτικοί απέναντι στο θεατρικό αναβρασμό που επικρατεί γύρω μας. Πάντως, ένα από τα συχνά χαρακτηριστικά των φετινών μικροπαραγωγών είναι ότι αποτελούν σύμπραξη ανθρώπων που ακόμα δεν έχουν μπει στα σταθερά σχήματα με τους ανθρώπους που ήδη έχουν βγει απ' αυτά. Αν τους πιο νέους τους μαζέψτε στα πάτρια εδάφη η Μεγάλη Κρίση στην Ελλάδα, τους βετεράνους τους έχουν αφήσει εκτός των σταθερών σχημάτων κάποιοι σπάταλοι ιθύνοντες και άκαρδοι κανονισμοί.

Σύντομες αναφορές, λοιπόν, σε δύο παραγωγές-ετοιμων καινούργιων σχεδιασμών.

«Το μάθημα» του Ευγένιου Ιονέσκο  
Σκηνοθεσία: Νικόλας Κουρουμτζής  
Σκηνικά-Κοστούμια: Ena Paetsch Wiig  
Παίζουν: Σπύρος Σταυρινίδης, Μαρία Φιλίππου, Μαριλένα Αβραάμ

Και πρώτα-κάτι χρωστούμενο, κάτι που ήθελα και δεν πρόλαβα μέχρι τώρα να γράψω. Μια παραγωγή που είχε βγει πριν αρκετό καιρό, ένα σχήμα που ούτε καν αυτοονομάστηκε, μια συνεργασία γόνιμη για τους ίδιους τους δημιουργούς και ενδιαφέρουσα για όσους πρόλαβαν να τη δουν. Το μονόπρακτο του Ιονέσκο, γραμμένο κάπου μεταξύ της «Φαλακρής τραγουδίστριας» και των «Καρεκλών», που μαζί αποτελούν το τρίπτυχο που εκφράζει την πεμπτουσία του θεάτρου του παραλόγου, το «Μάθημα» είναι μια αποθέωση της ασυνεννοησίας. Εδώ η γλώσσα λειτουργεί όχι ως κανάλι επικοινωνίας, αλλά ως λαβύρινθος όπου περιπλανιέται το μήνυμα μεταξύ του πομπού και του δέκτη. Καλή σκηνοθετική μινιατούρα από τον Νικόλα Κουρουμτζή ο οποίος αποδεικνύει την αξία του σε διάφορα θεατρικά επαγγέλματα. Όμως η παράσταση εί-

χε και άλλο νόημα, λειτουργούσε ως ένα πραγματικό μάθημα υποκριτικής τέχνης. Η συνεργασία του Σπύρου Σταυρινίδη με τη νέα και ταλαντούχα Μαρία Φιλίππου προσέδιδε στην παράσταση ένα συγκινησιακό φωτισμό. Το στημένο στην παράσταση υποκριτικό τρίγωνο ολοκλήρωνε και η καλή εμφάνιση της Μαριλένας Αβραάμ. Τέτοιο αποτέλεσμα εννοούσα όταν μιλούσα για «στιγμιαίο θέατρο»-ελάχιστος χρόνος προετοιμασίας, λιτά μέσα, ολιγόχρονη ad hoc συνεργασία-και όμως... θέατρο!

«Το Νησί» του Άθολ Φούγκαρντ από το Θέατρο «Σταγόνες Ζωής»

Σκηνοθεσία: Τάκης Χριστοφάκης  
Σκηνικά-Κοστούμια: Στέφανος Αθηνάιντης  
Σχεδιασμός φωτισμού: Γιώργος Λάζογλου  
Μουσική: Μάριος Κατσούρος

Παίζουν: Ανδρέας Φυλακτού, Ιάκωβος Ιακώβου.

Κάθε συνάντηση με το θέατρο του Άθολ Φούγκαρντ αποδεικνύει πως ο συγγραφέας κατέχει την τέχνη να δίνει στο πολιτικό περιεχόμενο εξαιρετική θεατρική φόρμα. «Το νησί» γεννήθηκε ως devised κείμενο, ως καταγραφή αυτοσχεδιασμών ανθρώπων που έχουν ζήσει τα γεγονότα του έργου. Όταν το ανέβασμα του έργου γίνεται μακριά από την πολιτική επικαιρότητα, τον εθνικό χώρο και τη χρονική στιγμή που γέννησαν το έργο, ιδιαίτερη σημασία αποκτά η εύρεση μιας νέας φορμαλιστικής λύσης, τέτοιας που να αποσαφηνίζει τα κίνητρα του σκηνοθέτη, την προσωπική του ανάγκη ν' ανεβάσει στο δικό του χώρο, χρόνο και πολιτικό περιβάλλον το συγκεκριμένο έργο.

*Την ποσοτική αυτή έκρηξη την ζω σαν θεατής που κάποτε προλάβαινε να τα δει όλα, και τώρα αισθάνεται σαν τερματοφύλακας σε προπόνηση- οι παραγωγές έρχονται από παντού.*

Θεωρώ πως η σκηνοθετική προσέγγιση του Τάκη Χριστοφάκη προσπαθούσε να αναβιώσει παλιές σκηνοθετικές λύσεις χωρίς να υπολογίζει τις απώλειες. Στη θέση των νοτιοαφρικανών ηθοποιών που είχαν βιώσει και είχαν μετατρέψει τα βιώματά τους σε πολιτική και καλλιτεχνική πράξη- νέοι και ντόπιοι ηθοποιοί, γεγονός που αποδυναμώνει την κορύφωση του έργου- το θέατρο εν θεάτρω, την αυτοσχεδία παράσταση της «Αντιγόνης». Δεν έχει βρεθεί μια τέτοια μορφοπλαστική πρόταση που θα κάλυπτε αυτές τις (φυσιολογικές) απώλειες, δεν έχει αποσαφηνιστεί εναντίον ποιων πολεμά αυτή η παράσταση σήμερα. Κι αν πολεμά προστατεύοντας γενικώς τα ανθρώπινα δικαιώματα της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας, τότε δεν έχει βρεθεί τρόπος να γενικευθεί.

Αυτά όμως δε μειώνουν τη συμβολή του σκηνοθέτη στην καλή εντύπωση που άφησαν οι δύο νέοι ηθοποιοί, ο Ανδρέας Φυλακτού και ο Ιάκωβος Ιακώβου. Χειρίζονταν καλά το λόγο, είχαν πλαστικότητα η οποία εκδηλώθηκε ειδικά στο σιωπηλό πρόλογο με την αναπαράσταση καταναγκαστικών εργασιών στο Νησί και η οποία είχε ιδιαίτερη σημασία λόγω περιορισμένου σκηνικού χώρου.

Οι δύο ηθοποιοί συνεργάζονταν μεταξύ τους ουσιαστικά. Αλλά στη σημερινή ρευστότητα των θεατρικών πραγμάτων άγνωστο είναι ποιες από τις μικρές θεατρικές ομάδες θα διατηρήσουν το σχήμα τους και ποιες θα ανασχηματιστούν. Το μόνο σίγουρο είναι ότι θα βλέπουμε πολύ θέατρο.

**NONA ΜΟΛΕΣΚΗ**